

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI VIỆC CAI NGHIỆN MA TÚY TẠI CỘNG ĐỒNG

NGUYỄN DUY PHƯƠNG*

Tóm tắt:

Tình trạng nghiện ma túy ở nước ta trong những năm gần đây diễn biến phức tạp, số lượng người nghiện ma túy có xu hướng gia tăng. Nhà nước đã có nhiều biện pháp để ngăn chặn tệ nạn này trong đó có biện pháp cai nghiện tại cộng đồng. Tuy nhiên, biện pháp cai nghiện tại cộng đồng chưa phát huy được hiệu quả của nó, tình trạng tái nghiện còn nhiều. Qua bài viết này, tác giả sẽ phân tích đánh giá thực trạng quản lý nhà nước về cai nghiện tại ma túy cộng đồng, chỉ ra những hạn chế đồng thời đưa ra các giải pháp để nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về công tác cai nghiện ma túy tại cộng đồng.

Từ khóa:

Quản lý, cai nghiện, ma túy, cộng đồng.

Abstract:

In recent years, drug addiction is complicated in our country, the number of drug users tends to increase. The Government has taken many measures to prevent this evil including drug rehabilitation in therapeutic community. However, this measure fails to promote its effectiveness, the relapse rate is still high. In this article, the author would analyze and assess the reality of Government management in drug rehabilitation in community, point out limitations and recommend solutions to improve the efficiency of Government management in drug rehabilitation.

Key words:

Management, rehabilitation, drug, community.

1. Đặt vấn đề

Ma túy được coi là hiểm họa đối với loài người và đã thực sự trở thành vấn đề nóng bỏng, vượt qua biên giới của mỗi quốc gia. Nghiện ma túy là nguyên nhân làm gia tăng những tệ nạn xã hội, tội phạm hình sự; tình trạng nghiện hút ma túy không chỉ ảnh hưởng đến bản thân người nghiện ma túy, gia đình, xã hội mà còn đã trở thành một hiểm họa lớn của toàn nhân loại. Ma túy làm suy thoái đạo đức, nhân cách của con người, gây ảnh hưởng xấu đến đời sống sinh hoạt, phong tục tập quán, truyền thống tốt đẹp của cộng đồng dân tộc.

* PGS.TS., Trường Đại học Luật - Đại học Huế

Theo báo cáo của Bộ Công an, tình hình tội phạm và tệ nạn ma túy tiềm ẩn nhiều yếu tố phức tạp, khó lường và đang gia tăng nhanh chóng, gấp 4,6 lần so với cùng kỳ năm 2015. Về công tác cai nghiện, theo Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, cả nước có 210.751 người nghiện ma túy có hồ sơ quản lý, tăng 10.617 người so với năm 2015. Trong 3 năm 2014-2016, cả nước tổ chức cai nghiện cho 66.552 lượt học viên¹.

Xác định đây là một trong những nhiệm vụ có ý nghĩa quan trọng, tác động đến sự phát triển kinh tế xã hội của đất nước; cho nên, trong những năm qua Đảng và Nhà nước ta đã tập trung chỉ đạo các ngành, các cấp, ban hành các văn bản pháp luật về tổ chức cai nghiện ma túy tại cộng đồng. Cụ thể như: Luật số 23/2000/QH10 ngày 09/10/2000 - Luật Phòng chống ma túy; Nghị định số 56/2002/NĐ-CP ngày 15/05/2002 về tổ chức cai nghiện ma túy tại gia đình và cộng đồng; Thông tư liên tịch số 01/2003/TTLT/BLĐTBXH- BYT-BCA ngày 24/01/2003 Hướng dẫn thực hiện một số điều của Nghị định số 56/2002/NĐ-CP ngày 15/5/2002 của Chính phủ về tổ chức cai nghiện ma túy tại gia đình và cộng đồng; Nghị định 94/2010/NĐ-CP ngày 09/10/2010 của Chính phủ quy định về tổ chức cai nghiện ma túy tại gia đình, cai nghiện ma túy tại cộng đồng.

Điều này đã khẳng định Đảng, Nhà nước rất quan tâm đến công tác tổ chức phòng chống ma túy và tổ chức cai nghiện đối với người nghiện, mục tiêu hướng đến là giảm dần việc tổ chức cai nghiện tại các trung tâm bắt buộc và mở rộng việc cai nghiện tại gia đình, cộng đồng, nhằm tạo mối quan hệ thân thiện giữa người nghiện và xã hội.

Tuy nhiên, công tác tổ chức cai nghiện tại cộng đồng hiện vẫn còn những hạn chế và yếu kém.

2. Những hạn chế trong quản lý nhà nước đối với cai nghiện ma túy tại cộng đồng

Thứ nhất, công tác quản lý người nghiện ma túy ở nước ta hiện nay được quy định tại các văn bản: (i) Nghị định 94/2010/NĐ-CP quy định về tổ chức cai nghiện ma túy tại gia đình, cai nghiện ma túy tại cộng đồng. Nghị định này có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01/11/2010 và thay thế Nghị định số 56/2002/NĐ-CP ngày 15/5/2002 của Chính phủ về tổ chức cai nghiện ma túy tại gia đình và cộng đồng. (ii) Nghị định 167/2013/NĐ-CP ngày 12/11/2013, quy định xử phạt hành chính trong lĩnh vực an ninh, trật tự, an toàn xã hội; phòng, chống tệ nạn xã hội; phòng cháy và chữa cháy; phòng, chống bạo lực gia đình. (iii) Nghị định số 221/2013/NĐ-CP ngày 30/12/2013 của Chính phủ quy định chế độ áp dụng biện pháp xử lý hành chính đưa vào cơ sở cai nghiện bắt buộc; (iiii) Nghị định 111/2013/NĐ-CP quy định chế độ áp dụng biện pháp xử lý hành chính giáo dục tại xã, phường, thị trấn.

Tuy nhiên, một số quy định rất khó thực hiện trong thực tế như: Quy định về thành phần họp xét duyệt việc áp dụng giáo dục tại phường, xã phải có sự tham gia của người nghiện, nếu

¹ www.chinhphu.vn. Báo cáo của Bộ Công an tại Hội nghị trực tuyến về công tác phòng chống ma túy và cai nghiện ma túy (26/12/2016).

không sẽ phải hoãn cuộc họp. Việc có sự tham gia của người nghiện vào thành phần xét duyệt rất khó thực hiện vì người nghiện luôn trốn tránh và thời gian sinh hoạt, nơi ở của người nghiện thường xuyên thay đổi. Vì vậy, rất khó cho các cơ quan chức năng khi chưa có biện pháp cưỡng chế người nghiện. Bên cạnh đó, có một số quy định lại chồng chéo lên nhau. Người nghiện ma túy cùng một lúc chấp hành 2 quyết định của chính quyền địa phương. Đó là giáo dục tại phường, xã, thị trấn kéo dài từ 3 đến 6 tháng theo Nghị định 111 và cai nghiện tại gia đình, cộng đồng từ 6 đến 12 tháng theo Nghị định 94. Do vậy, sau khi hết thời gian giáo dục tại phường, xã, thị trấn thì người nghiện phải chờ thêm cho hết thời gian cai nghiện tại gia đình, cộng đồng thì mới được đưa đi cai nghiện bắt buộc tập trung.

Việc xác định tình trạng nghiện để có cơ sở đưa đi cai nghiện bắt buộc cũng khó thực hiện tại trạm y tế xã vì bác sĩ không có thẩm quyền giữ người nghiện ở lại để làm các xét nghiệm.

Theo thông tư liên tịch số 03/2012/TTLT-BLĐT BXH-BYT-BCA của Bộ Công an - Bộ Y tế - Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội, Quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Nghị định số 94/2010/NĐ-CP ngày 09/9/2010 của Chính phủ quy định về tổ chức cai nghiện ma túy tại gia đình, cai nghiện ma túy tại cộng đồng thì việc tổ chức cai nghiện tại cộng đồng nhất thiết phải có khu vực y tế riêng cho cai nghiện, cách ly riêng và tối thiểu phải có 3 phòng (phòng khám cấp cứu, phòng lưu bệnh nhân, và phòng thường trực của cán bộ y tế), cán bộ y tế phải có ít nhất là 4 người, chưa kể đến các trang thiết bị khác. Nếu căn cứ và thực hiện theo thông tư thì rất khó thành lập cơ sở ý tế cho công tác cai nghiện ma túy tại cộng đồng, bởi điều kiện ở các địa phương rất khó khăn về kinh phí ngân sách, đội ngũ cán bộ...

Trong thực tế hiện nay, việc tổ chức thực hiện công tác cai nghiện tại cộng đồng, đội ngũ các bộ làm công tác cai nghiện đóng vai trò rất trọng. Tuy nhiên, đội ngũ làm công tác này còn hạn chế cả số lượng và chất lượng chuyên môn. Đội ngũ cán bộ tham gia quản lý người nghiện ở cộng đồng chủ yếu là các cán bộ kiêm nhiệm từ các tổ chức đoàn thể và hầu hết đều chưa được đào tạo về kỹ năng quản lý, kiến thức về tác hại của ma túy. Mặc dù tại các xã, phường đều có ban chỉ đạo phòng chống ma túy nhưng thành viên ban chỉ đạo vẫn chỉ là kiêm nhiệm, một số thành viên lại không được đào tạo kỹ năng chuyên môn nghiệp vụ về quản lý đối tượng đặc thù. Một số thành viên cũng được tập huấn từ Chi cục Phòng chống Tệ nạn Xã hội nhưng công tác đào tạo tập huấn không được tổ chức thường xuyên.

Thứ hai, một nguyên nhân nữa dẫn đến việc cai nghiện ma túy tại cộng đồng chưa đạt kết quả vì trong quá trình cai nghiện tại cộng đồng, người nghiện có khả năng gặp gỡ, tiếp xúc với các đối tượng xấu. Nếu không có sự quản lý, giám sát chặt chẽ từ phía gia đình và địa phương thì rất khó cai nghiện thành công, người nghiện ma túy vẫn ở trong cộng đồng nên dễ dàng tiếp cận với nguồn cung ứng ma túy điều đó dẫn đến người nghiện rất khó từ bỏ ma túy. Mặt khác, cai nghiện ma túy cần phải có nghị lực rất lớn với thời gian rất dài để có thể từ bỏ. Do đó, nếu chỉ đơn thuần dựa vào sự chăm sóc, động viên ở tại gia đình và cộng đồng thì

người bệnh khó có thể từ bỏ được ma túy. Một yếu tố nữa là do đặc điểm tâm lý của gia đình người nghiện cũng như người nghiện là mặc cảm và ngại bị phân biệt, đối xử của cộng đồng nên không muốn mọi người xung quanh biết bản thân mình bị nghiện ma túy hoặc là con em, người thân của mình nghiện ma túy nên thường không khai bệnh. Người nghiện thì luôn lẩn tránh, không muốn cai nghiện nên dẫn đến việc kém hiệu quả trong các tác triển khai thực hiện.

Thứ ba, việc phối hợp giữa các ban ngành, đoàn thể tại địa phương trong quá trình thực hiện công tác cai nghiện tại cộng đồng chưa khoa học, chưa thường xuyên. Nhiều địa phương chưa phân công cụ thể tổ chức, cán bộ làm nhiệm vụ chuyên trách về cai nghiện ma túy tại cộng đồng, chưa bố trí nguồn kinh phí cho công tác tổ chức cai nghiện ma túy tại cộng đồng. Vì vậy, công tác thống kê, quản lý người nghiện giữa các ngành và địa phương chưa được thống nhất dẫn đến việc quản lý theo dõi người nghiện bị hạn chế. Thông tin trao đổi giữa các ngành liên quan chưa kịp thời, chất lượng dịch vụ cai nghiện còn mang tính phong trào, hình thức, chưa quan tâm đúng mức các hoạt động tư vấn, hỗ trợ tâm lý, xã hội cũng như chăm sóc sức khỏe cho người nghiện.

3. Các giải pháp tăng cường quản lý nhà nước đối với cai nghiện ma túy tại cộng đồng

- Hoàn thiện hệ thống pháp luật về cai nghiện ma túy tại cộng đồng

Chính phủ cần sớm xây dựng, hoàn thiện và ban hành các văn bản pháp quy hướng dẫn thủ tục xác định tình trạng nghiện ma túy; tổ chức cai nghiện tại cộng đồng, gia đình; mặt khác, khi xây dựng các văn bản hướng dẫn phải đảm bảo tính khả thi, quy định rõ trách nhiệm cụ thể từng ngành, từng cơ quan trong quá trình thực hiện công tác cai nghiện, ngay từ cấp cơ sở. Tránh sự chồng chéo về quản lý nhà nước trong quản lý cai nghiện ma túy tại cộng đồng.

Khi xây dựng các văn bản, để nâng cao chất lượng văn bản quản lý nhà nước thì cần tham khảo các ý kiến của các chuyên gia, người có nhiều kinh nghiệm trong công tác để từ đó có được tầm bao quát trong việc xây dựng kinh nghiệm trong công tác, đồng thời trong quá trình xây dựng văn bản phải lấy từ kinh nghiệm thực tiễn, có sự tham gia góp ý của những người tham gia trực tiếp như cán bộ làm công tác cai nghiện, các thành viên thuộc ban chỉ đạo của xã, phường, cán bộ tại các cơ sở cai nghiện tại cộng đồng và đặc biệt nếu có sự phối hợp tham gia của người nghiện thì tính khả thi của văn bản sẽ cao hơn.

- Xã hội hóa công tác cai nghiện ma túy

Xã hội hóa công tác cai nghiện ma túy là phát huy sức mạnh của toàn Đảng, toàn dân và của cả cộng đồng xã hội vào công tác cai nghiện ma túy. Công tác này đòi hỏi phải có sự tham gia của các chủ thể quản lý nhà nước, bao gồm từ các cấp ủy Đảng cho đến các cấp chính quyền và toàn thể nhân dân như Đoàn thanh niên, Hội cựu chiến binh, Hội phụ nữ, Hội nông dân...

Hiệu quả công tác quản lý nhà nước đối với cai nghiện ma túy tại cộng đồng phụ thuộc chủ yếu vào tính tự giác và sự quyết tâm của người nghiện. Do đó, cần phải hướng đến mục

đích tổ chức thực hiện đối với đối tượng cai nghiện ma túy tự nguyện, gia đình có điều kiện quản lý và áp dụng các biện pháp phòng chống tái nghiện, vì nếu không có ai giám sát được người nghiện suốt ngày thì nguy cơ tái sử dụng chất ma túy là rất cao. Đặc biệt trong điều kiện hiện nay, khi chất ma túy rất phong phú và đa dạng, nhiều loại khác nhau, được bán ở nhiều nơi, tạo môi trường thuận lợi cho mọi người có thể tiếp xúc và sử dụng ma túy. Vì vậy, điều quan trọng là phải huy động được tính tích cực của cộng đồng tham gia, giáo dục quản lý, tạo điều kiện, động viên người nghiện tự giác cai nghiện. Công tác tổ chức cai nghiện tại cộng đồng gắn liền với việc khắc phục tình trạng phân biệt đối xử với người nghiện trong cộng đồng, các cơ quan chức năng cần quan tâm giải quyết việc làm, tạo ra các nơi vui chơi, giải trí, các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, thể thao, thu hút những người nghiện để họ xa lánh dần, từ đó dứt bỏ hẳn thêm muốn sử dụng lại chất ma túy.

Công tác cai nghiện tại cộng đồng có đạt kết quả hay thất bại còn phụ thuộc rất lớn vào phương pháp cai nghiện và bài thuốc cai nghiện.

Các giải pháp trên cần phải được thực hiện đồng bộ và kết hợp quản lý sau cai nghiện chặt chẽ và triển khai các biện pháp ngăn chặn nguồn cung cấp chất ma túy thì mới không chế được tỷ lệ tái nghiện.

- Nâng cao năng lực chuyên môn cho đội ngũ cán bộ làm công tác quản lý nhà nước đối với cai nghiện ma túy tại cộng đồng

Cai nghiện ma túy tại gia đình và cộng đồng bao gồm các bước: Khám sức khỏe, phân loại người nghiện; điều trị cắt cơn, giải độc; quản lý, giám sát người cai nghiện tại gia đình, cộng đồng; giáo dục, phục hồi hành vi, nhân cách; dạy nghề, tạo việc làm cho người cai nghiện, do đó đòi hỏi phải có đội ngũ cán bộ có kỹ năng chuyên môn đa dạng. Tuy nhiên, hiện nay đội ngũ nhân lực làm công tác quản lý nhà nước về cai nghiện tại cộng đồng còn thiếu cả về số lượng lẫn chất lượng chuyên môn và hầu hết đội ngũ này đều hoạt động bán chuyên trách. Vì vậy, một trong những yêu cầu cấp bách đặt ra nhằm nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước đối với công tác quản lý cai nghiện tại cộng đồng là nâng cao đội năng lực của ngũ cán bộ công chức, cộng tác viên làm công tác quản lý nhà nước trong lĩnh vực này.

Xây dựng các chương trình đào tạo, tập huấn để phù hợp với năng lực của đội ngũ làm công tác dự phòng và điều trị nghiện. Các chương trình đào tạo hướng đến chuyên môn về công tác xã hội, chuyên môn tư vấn, tâm lý qua đó có thể nắm bắt tâm lý của người nghiện, nâng cao nhận thức cho người nghiện để giúp họ hiểu hơn về cuộc sống, từ đó nâng cao chất lượng sống. Ngoài các chương trình đào tạo về chuyên môn thì các ngành cũng phối hợp tổ chức cho cán bộ tham gia học tập các chủ trương, đường lối chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, các văn của ngành Lao động - Thương binh và Xã hội có liên quan đến chuyên môn nghiệp vụ của đơn vị, tổ chức các chương trình tọa đàm, giao lưu trao đổi kỹ năng, kinh

nghiệm với những chủ đề có nội dung phong phú phục vụ công tác tổ chức cai nghiện tại cộng đồng.

- Nâng cao năng lực chuyên môn nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ làm công tác dự phòng và điều trị nghiện, 100% cán bộ tham gia công tác dự phòng và điều trị nghiện được đào tạo kiến thức cơ bản về điều trị nghiện; 100% cán bộ làm công tác tư vấn về dự phòng và điều trị nghiện được đào tạo

Bên cạnh việc các cơ quan chức năng tổ chức các chương trình đào tạo cho đội ngũ cán bộ quản lý người nghiện thì bản thân mỗi cán bộ, nhân viên cũng phải tự nâng cao về nhận thức, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ bằng cách tự tìm hiểu, nghiên cứu tài liệu, đúc rút kinh nghiệm qua thực tiễn nhằm khắc phục những khó khăn và đủ khả năng đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ được giao.

Để đạt được hiệu quả trong công tác bồi dưỡng đào tạo cho đội ngũ cán bộ thì vấn đề cốt lõi là khâu tuyển dụng, công tác tuyển dụng cán bộ cần đảm bảo quy trình, tiêu chuẩn cán bộ, có trình độ chuyên môn đã được đào tạo cơ bản phù hợp với nhiệm vụ. Sắp xếp, sử dụng, bố trí công việc cho cán bộ căn cứ vào trình độ chuyên môn nghiệp vụ, giới tính, đạo đức tác phong, lối sống và khả năng đáp ứng nhiệm vụ chuyên môn, công tác quản lý cai nghiện ma túy tại cộng đồng có thành công hay không thì điều tiên quyết là đội ngũ cán bộ làm công tác quản lý.

- Tăng cường quan hệ phối hợp giữa các cơ quan quản lý nhà nước với Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức Đoàn thể, các tổ chức xã hội khác trong việc thực hiện cai nghiện ma túy tại cộng đồng

Trong những năm qua, mặc dù Đảng, Nhà nước ta đã quan tâm chỉ đạo, các ngành, các cấp triển khai nhiều giải pháp nhằm phòng chống tệ nạn ma túy song chưa mang lại kết quả như mong muốn. Tệ nạn ma túy vẫn diễn biến phức tạp, gia tăng về số lượng, tính chất, mức độ ngày càng khó kiểm soát hơn. Số vụ các cơ quan chức năng bắt giữ về sản xuất, mua bán, vận chuyển trái phép chất ma túy năm sau luôn cao hơn năm trước. Tại Hội nghị trực tuyến về công tác phòng chống ma túy và cai nghiện ma túy (26/12/2016), Thủ tướng nhấn mạnh: "công tác phòng, chống ma túy và cai nghiện ma túy là nhiệm vụ trọng tâm, vừa cấp bách, vừa thường xuyên liên tục, lâu dài và phải đặt dưới sự chỉ đạo trực tiếp của các cấp ủy, chính quyền, sự phối hợp chặt chẽ của các cơ quan, ban ngành; sự tham gia của đông đảo nhân dân. Sau hội nghị này, Bộ Lao động-Thương binh và Xã hội chủ trì phối hợp với Bộ Công an và các cơ quan liên quan hoàn thiện Chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường công tác phòng, chống ma túy và cai nghiện ma túy trong tình hình mới. Chỉ thị phải nêu rõ được các nhiệm vụ, chỉ tiêu cụ thể, đồng thời làm rõ trách nhiệm của các bộ, ngành Trung ương và địa phương để ban hành trong tháng 1/2017"².

² www.chinhphu.vn. Bài phát biểu của Thủ tướng Chính phủ tại Hội nghị trực tuyến về công tác phòng chống ma túy và cai nghiện ma túy (26/12/2016).

Từ đó cho thấy, công tác quản lý cai nghiện ma túy tại cộng đồng cần sự chung tay, vào cuộc của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức Đoàn thể, các tổ chức xã hội khác.

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên xây dựng chương trình hành động, tổ chức phát động phong trào phòng, chống ma túy, phòng chống tệ nạn xã hội gắn với cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá ở khu dân cư” và xây dựng xã, phường, thôn, xóm, làng, bản, tổ dân phố lành mạnh, không có tệ nạn ma túy.

Quan điểm của Nhà nước coi người nghiện ma túy là những người bệnh cần được cộng đồng chung tay tiếp cận, hỗ trợ, giúp đỡ cai nghiện và hòa nhập cộng đồng, là lời kêu gọi các cấp ủy Đảng, chính quyền, toàn thể quần chúng, nhân dân hãy cùng nhau phối hợp chặt chẽ, biến thông điệp thành hành động cụ thể trong phòng, chống tệ nạn ma túy, và giúp đỡ người nghiện ma túy hoà nhập cộng đồng...

Các tổ chức đoàn thể cần tăng cường công tác tiếp cận, vận động, khuyến khích, tạo cơ hội cho người nghiện ma túy tham gia các chương trình điều trị, cai nghiện ma túy và tiếp cận được các dịch vụ tại các điểm, cơ sở cai nghiện tại cộng đồng. Giúp người nghiện và gia đình họ để tìm hiểu nguy cơ tác hại của việc nghiện ma túy; về sự cần thiết cai nghiện, quy trình cai nghiện và phác đồ điều trị nghiện, hình thức cai nghiện trên địa bàn và những tấm gương cai nghiện thành công. Vận động và tạo điều kiện giúp đỡ người nghiện và gia đình họ lựa chọn hình thức điều trị, cai nghiện phù hợp với bản thân và gia đình họ (cai nghiện tại gia đình, tại cộng đồng, tại cơ sở cai nghiện tự nguyện, cai nghiện tự nguyện tại Trung tâm Chữa bệnh - Giáo dục - Lao động xã hội, điều trị thay thế bằng Methadone). Đối với các địa bàn chưa phát hiện người nghiện ma túy, tình nguyện viên tiếp cận người có nguy cơ cao (người đi làm ăn xa, người có hoàn cảnh khó khăn, người không có việc làm, người thường xuyên phải tiếp xúc với môi trường phức tạp về ma túy...) để tuyên truyền, giúp đỡ, hỗ trợ họ phòng ngừa việc sử dụng ma túy trái phép.

Vận động người nghiện ma túy tham gia các hoạt động của cộng đồng, và tuyên truyền để người dân trên địa bàn hiểu rõ về nghiện ma túy là một căn bệnh mãn tính về não bộ nhưng có thể phòng ngừa và điều trị được; từ đó không kỳ thị, phân biệt đối xử, tích cực tham gia giúp đỡ người cai nghiện bằng nhiều biện pháp, hình thức tùy theo điều kiện, khả năng của mỗi người trong cộng đồng. Tổ chức các hoạt động của cộng đồng và vận động người cai nghiện tham gia như các hoạt động vui chơi, văn hoá, thể thao, giải trí lành mạnh, các câu lạc bộ của các đoàn thể, câu lạc bộ đồng đẳng. Thường xuyên nhận xét, đánh giá sự chuyển biến của người sau cai nghiện. Giới thiệu những người sau cai nghiện được giúp đỡ có tiến bộ để chính quyền, đoàn thể xem xét, tham gia làm tuyên truyền viên, cộng tác viên, tình nguyện viên.

Phối hợp với các lực lượng chức năng tuần tra tình hình an ninh trật tự, kịp thời phát hiện và báo cáo với các cơ quan chức năng có biện pháp ngăn chặn, xử lý nghiêm minh các

hành vi vi phạm pháp luật liên quan đến tội phạm, tệ nạn ma túy trên địa bàn. Xây dựng địa bàn trong sạch gắn với cuộc vận động Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư và xây dựng xã phường lành mạnh không có tệ nạn xã hội.

- Đầu tư cơ sở vật chất, xây dựng mạng lưới các cơ sở điều trị nghiện cai nghiện ma túy tại cộng đồng

Việc đầu tư nguồn lực cho công tác cai nghiện ma túy tại cộng đồng là nhiệm vụ cấp bách phải làm là huy động các nguồn lực từ xã hội, từ nhân dân để cùng chung sức đẩy lùi tệ nạn ma túy. Cụ thể:

+ Hình thành mạng lưới các cơ sở điều trị nghiện có đủ năng lực, đáp ứng nhu cầu đa dạng về dịch vụ điều trị nghiện; tạo điều kiện thuận lợi cho người nghiện ma túy tiếp cận và sử dụng dịch vụ.

+ Cung cấp dịch vụ tư vấn, khám và điều trị toàn diện cho người nghiện ma túy với các phương pháp điều trị thích hợp cho từng người.

+ Chính quyền, đoàn thể các cấp, nhất là xã, phường, thị trấn cần chủ động giúp đỡ người sau cai nghiện trong việc tạo công ăn việc làm, hỗ trợ kinh nghiệm và vốn để phát triển kinh tế nhằm từng bước ổn định cuộc sống, hòa nhập cộng đồng và phòng, chống tái sử dụng ma túy. Nếu thực hiện có hiệu quả các biện pháp, việc làm trên, công tác cai nghiện ma túy mới thật sự phát huy hiệu quả và mang tính bền vững, lâu dài, góp phần tích cực trong việc từng bước đẩy lùi tệ nạn và tội phạm ma túy.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Luật số 23/2000/QH10 Phòng chống ma túy.
2. Nghị định số 56/2002/NĐ-CP ngày 15/05/2002 Về tổ chức cai nghiện ma túy tại gia đình và cộng đồng.
3. Thông tư liên tịch số 01/2003/TTLT/BLĐTBXH- BYT-BCA ngày 24/01/2003 Hướng dẫn thực hiện một số điều của Nghị định số 56/2002/NĐ-CP ngày 15/5/2002 của Chính phủ về tổ chức cai nghiện ma túy tại gia đình và cộng đồng.
4. Nghị định 94/2010/NĐ-CP ngày 09/10/2010 của Chính phủ quy định về tổ chức cai nghiện ma túy tại gia đình, cai nghiện ma túy tại cộng đồng.